

DZIEN

8 stron

10
GR.**BYDGOSKI**

ILUSTROWANY

DRAZ WYDAWNICTWA: DZIEN POMORZA — DZIEN GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEN KOCIEWSKI
GŁOS NIESZAWSKI (DZIEN CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEN TCZEWSKI
ILUSTROWANY — DZIEN CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — —

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 206.868

Sodniosa manifestacja na zachodnich rubieżach**Naczelny Wódz Marszałek Śmigły-Rydz
odebrał osobiście dar społeczeństwa wyrzyskiego dla armii
Entuzjastyczne powitanie nowego Marszałka Polski w Bydgoszczy i na Krajnie**

(Od specjalnego wysłannika naszych wydawnictw)

Wyrzysk, 15. IX.

Ofiarne i patriotyczne społeczeństwo Krajny, a wraz z nim znaczna część mieszkańców okręgu nadnoteckiego, Bydgoszczy i przyległych powiatów, przeżyło dziś dzień niezapomniany, podniosły i wielki, dzień, który zapisany zostanie złotymi gloskami w kronikach szeregu miast i gmin rozslanych na zachodnich

rubieżach w ostatnim szeregu lat na zachodnich ziemiach Polski.

W Bydgoszczy

Naczelny Wódz przybył w niedzielę rano do Bydgoszczy, która — tym samym — jako pierwsze miasto, witała go oficjalnie w charakterze Marszałka Polski. Mimo, iż Marsz. Śmigły-Rydz tylko na krótki moment zatrzymał się w Bydgoszczy przed swym wyjazdem na uroczystości wyrzyskie — obywatelstwo Bydgoszczy chwilę tę wykorzystало jako sposobność do złożenia mu hołdu. Przed godziną 9-tą rano na placu przed głównym dworcem kolejowym w Bydgoszczy zgromadziły się wielotysięczne tłumy, pragnące uczcić Wodza Armii. Marsz. Śmigły-Rydz opuścił swój wagon i wśród szpaleru młodzieży wyszedł przed gmach

dworca, gdzie powitany został entuzjastycznie przez zgromadzone tłumy.

Na dworcu bydgoskim zameldowali się służbowo Naczelnemu Wodzowi dowódca korpusu gen. Thommée, oraz komendant garnizonu bydgoskiego gen. Chmurowicz. Marsz. Śmigły-Rydz przy dźwiękach hymnu narodowego przeszedł przed frontem licznych organizacji, hufców p. w., młodzieży, związków, cechów itp., po czym powitany przez przedstawicieli miejscowych władz, udał się na peron, by specjalnym pociągiem pojechać do Wyrzyska.

Marszałek wraz z towarzyszącymi mu osobami i świtą opuścił pociąg w Osieku, gdzie również zgromadzone tłumy zgotowały mu owacyjne przyjęcie, udając się samochodem do Wyrzyska. Od bram miasta na plac rewii udał się Marszałek w otwartym powozie, w towarzystwie wojewody Maruszewskiego.

Wielki dzień Wyrzyska

Wyrzysk na dzień przyjazdu Wodza przybrał się w szatę odświętną. I nigdy zapewne tyle chorągwi nie lopotalo nad miastem, nigdy tyle girland i zieleni nie zdobiło domów; placów i okiełn poszczególnych mieszkań, nigdy wreszcie tyle pletyzmu, entuzjazmu i gorliwości nie włożono w przygotowania do uroczystości, jak właśnie w dniach ostatnich. Z miejsca też piękne to miasteczko jednało sobie serca wielkich i maluczkich, przybywających z daleka i bliska na uroczystości.

Przybywającego Marszałka i dostojników witali w imieniu ludności pp. starosta powiatu wyrzyskiego Muzyczka, burmistrz miasta Jagodziński i

przewodniczący Powiatowego Komitetu Dozbrojenia Armii rtm. rez. Dzwonkowski. Po powitaniu Naczelny Wódz dokonał przeglądu oddziałów wojska i organizacji. Długo trwała ta lustracja Wodza. Wielotysięczne tłumy zgromadzone na olbrzymich, bo mieszczących ponad 8.000 osób trybunach, oraz tłumy zalegające wielki stadion — słyszały jedynie gromkie okrzyki „C z o ł e m P a n i e M a r s z a ł k u !”, „N i e c h żyje W ó d z !”, „N i e c h żyje A r m i a P o l s k a !” i dźwięki hymnu narodowego. Wódz Naczelny sprężył się, żołnierskim krokiem przemierzał błonia podgraniczne, lustrując okiem

dowódcy niekończące się szeregi organizacji.

MSZA ŚW. POŁOWA

Po przeglądzie rozpoczęła się Msza św., celebrowana przez ks. biskupa Laubitza. Wódz Naczelny zajął miejsce przed ołtarzem połowym zbudowanym w środku olbrzymich trybun. Tuż za nim na krzesłach zasiadli towarzyszący mu dostojnicy. Wśród obecnych znajdowali się: Minister spraw wojskowych gen. Kasprzycki, inspektor armii gen. Bortnowski, wojewoda poznański Maruszewski, wojewoda pomorski Raczkiewicz, dowódca korpusu gen. Thommée, komendant garnizonu bydgoskiego gen. Chmurowicz, komisarz Rządu w Gdyni mgr. Sokół, starosta bydgoski Suski, prezydent m. Bydgoszczy Barczewski, starostowie i burmistrzowie okolicznych powiatów i miast, gen. s. s. Taczak, dowódca pułków bydgoskiej dywizji, przedstawiciele urzędów i instytucji państwowych: dyrektor P. K. P. Dobrzycki z Torunia, prezes S. O. w Bydgoszczy sędz. Plejewski, dyrektor Okręgu P. i T. inż. Kozubek, dyrektor I. K. R. Lesiecki, prokurator S. O. Łukawski z Bydgoszczy i w. in.

UROCZYSTY MOMENT.

Po Mszy św. nastąpił UROCZYSTY MOMENT PRZEKAZANIA BRONI DYWIZJI BYDGOSKIEJ. Broń przyjął symbolicznie Marsz. Śmigły-Rydz z rąk przewodniczącego komitetu rtm. rez. Dzwonkowskiego, który zwrócił się do p. Marszałka z krótkim przemówieniem. Odpowiedział na nie p. Marszałek Śmigły-Rydz, mówiąc co następuje:

Mowa Naczelnego Wodza

Szanowni Państwo! Nie miałem zamiaru i nie było w programie, żebym przemawiał. Nie mniej jednak uroczystość tak wyjątkowa wymaga także kilku moich słów. Dzień dzisiejszy, który mimo tak spóźnionego sezonu przybrał jednak tak wielkie rozmiary i wprowadził takie tłumy ludzi i doprowadził do tego bardzo serdecznego zbliżenia szerokiego mas społeczeństwa do polskiego żołnierza, jest zakończeniem pewnego dzieła, które trwało dłuższy okres czasu. Jak każdy dzień i ten nie jest bez wczoraj i nie jest bez jutra. Czem było to wczoraj? Nim doszło do uwieńczenia w postaci materialnej tej ilości broni, trzeba było rzucić inicjatywę, trzeba było zejść i porozumieć się, trzeba było nawzajem związać się, znaleźć odpowiednie słowa, któreby zmusiły do wysiłku, do ofiar. O czemże mówiono? Mówiono — rzecz prosta — o armii, o żołnierzu, którego — szczęściem dla Polski — tak kocha społeczeństwo polskie. Mówiono, że trzeba

by, żeby ta armia była najsilniejsza, najlepiej dozbrojona. Dlaczego? Dlatego, aby Polska, aby Ojczyzna nasza, aby Państwo Polskie było jak najsilniejsze. A dla tego Państwa, dla tej siły nas wszystkich trzeba zrobić wysiłek ochotniczy, bo to, co dziś widzimy, jako materialny wyraz, czemże jest? Nie jest czemś nakazanym, obowiązkiem, jak podatek, który trzeba zapłacić, ale jest wolą ochotniczą tego czynu społeczeństwa tu-tejszego. To jest wyrazem, że wszystko jedno, czy kto bogaty, czy biedny, bez względu na możliwości swe materialne, każdy dobrowolnie chciał dać swój wysiłek dla tej właśnie ogólnej sprawy. Mówię o tym z następujących powodów: bo oto, gdyby trzeba było bronić naszej

Ojczyzny, to nietylko te karabiny maszynowe broniłyby jej, nietylko pociski z tych luf wypełzające raziłyby nieprzyjaciela, ale temuż nieprzyjacielowi przeciwstawiłby się także ten duch, te siły moralne, które właśnie wyzwalają się przy tego rodzaju akcjach, jak dzień dzisiejszy, jak te wszystkie dni, które go poprzedziły, tu wśród ludności powiatu wyrzyskiego. Dlatego jako reprezentant wojska, jako ten, który siłą swego obowiązku musi myśleć nie o dniu powszednim, ale na dalszą metę, nie o swych sprawach, ale o sprawach nas wszystkich, serdecznie dziękuję powiatowi wyrzyskiemu za inicjatywę, za wysiłek tak duży, który tę inicjatywę uwieńczył.

Obywatelstwo honorowe**6 miast Krajny dla Marszałka Śmigłego-Rydz**

Po przemówieniu p. Marszałka podszli do niego burmistrzowie 6 miast pow. wyrzyskiego: Wyrzyska, Nakła, Łobżenicy, Mroczy, Wysokiej i Miasteczka i wręczyli Mu dyplomy obywatelstwa honorowego. (Ciąg dalszy na str. 2-giej)

rubieżach Rzeczypospolitej i, który niewątpliwie przejdzie do historii, jako dokument pełnej zrozumienia i ukończenia Sprawy ofiarności obywatelskiej.

Dziś obywatelstwo powiatu i miasta Wyrzyska wręczyło armii wspaniały dar narodowy w postaci karabinów maszynowych, zakupionych ze składek mieszkańców tego powiatu, na dozbrojenie wojska. Na uroczystość wręczenia broni dywizji bydgoskiej przybył Naczelny Wódz Armii Polskiej Marszałek Śmigły-Rydz, co aktowi temu nadało specjalnego znaczenia.

Dzisiejsze uroczystości wyrzyskie, a wraz z nimi — pobyt Pierwszego Żołnierza Rzplitej na naszych ziemiach — zamieniły się w żywiołową, potężną w swej formie i wyrazie manifestację ku czci Armii Polskiej i Jej Wodza, manifestację patriotyczną nie mającą sobie rów-

